

VOLKSWAGEN BLUES

(fragment)

de **Jacques Poulain** (Canada)

Version roumaine: **Denisa Oprea** (Roumanie)

Jacques Cartier

Il fut réveillé par le miaulement d'un chat.

Se redressant dans son sac de couchage, il écarta le rideau qui obstruait la fenêtre arrière du minibus Volkswagen : il vit une grande fille maigre qui était vêtue d'une robe de nuit blanche et marchait pieds nus dans l'herbe en dépit du froid; un petit chat noir courait derrière elle.

Il tapota la vitre sans faire trop de bruit et le chat s'arrêta net, une patte en l'air, puis se remit à courir. Les cheveux de la fille étaient noirs comme du charbon et nattés en une longue tresse qui lui descendait au milieu du dos.

En allongeant le cou, l'homme put voir qu'elle se dirigeait vers la section du terrain de camping qui était réservée aux tentes. Il quitta son sac de couchage, mit ses jeans et un gros chandail de laine parce

Jacques Cartier

Un mieunat îl trezi.

Se ridică din sacul de dormit și dădu deoparte perdeaua ce acoperea fereastra din spate a microbuzului Volkswagen. Îi apăru dinainte, în cămașă albă de noapte, o fată înaltă și slabă care, în ciuda frigului, mergea desculță prin iarbă. Un pisoii mic și negru se ținea după ea.

Bătu ușurel în geam și pisoii se opri dintr-o dată, cu o lăbuță ridicată, apoi începu din nou să alerge. Părul fetei era negru ca pana corbului; îl purta împletit într-o coadă lungă ce-i unduia pe spate.

Întinzându-și gâtul, bărbatul văzu că fata se îndreaptă spre corturi. Se dezmetici de-a binelea, își luă blugii și un pulover gros de lână, căci era tare friguros, apoi trase toate perdelele bătrânului Volks. Se

qu' il était frileux, puis il ouvrit tous les rideaux du vieux Volks. Le soleil se levait et il y avait des bancs de brume sur la baie de Gaspé.

Il alla se laver et se raser dans les toilettes. Lorsqu' il revint, il n' y avait plus personne dans la section des tentes ; la fille avait disparu. Il ouvrit a porte à glissière du minibus et transporta sur la table à pique-nique son réchaud à gaz, sa bonbonne de propane et sa vaisselle en plastique. Il se prépara un jus d'orange, des corn flakes, des toasts et il fit bouillir de l' eau en quantité suffisante pour le cale et la vaisselle. Quand il fut rendu au café, il se leva de table tout à coup et alla chercher, dans le coffre a gants du Volks, la vieille carte postale de son trere Théo. Il posa la carte contre le pot de marmelade et but son café à petites gorgées.

Lorsqu' il leva les yeux, l'homme vit que la brume s' était dissipée et que la baie de Gaspé était inondée de lumière. Il lava sa vaisselle, puis remit toutes ses affaires dans le minibus et rabaissa le toit

ridica soarele și deasupra golfului Gaspé pluteau fuioare de brumă.

Se duse la toaletă, să se spele și să se radă. Când se întoarse, nu mai era nimeni în dreptul corturilor. Nici urmă de fată. Trase atunci ușa din spate a microbuzului și cără afară, pe una din mesele de picnic, reșoul, mica butelie de voiaj și vesela de plastic. Își pregăti un suc de portocale, apoi fulgi de porumb și pâine prăjită și puse la fiert atâta apă cât să îi ajungă pentru cafea și pentru spălat vasele, la sfârșit. Înainte de cafea, se ridică deodată de la masă și luă din mașină vederea primită cu ani în urmă de la fratele său Théo. O sprijini de borcanul cu gem și își sorbi încetișor cafeaua.

Cînd își ridică privirea, băgă de seamă că negura se risipise, iar golful Gaspé era acum scăldat în lumină. Spălă vasele, orându-i toate lucrurile înapoi la locul lor în microbuz și trase pavilionul. Verifică după aceea apa în

Avant de partir, il fit les trois vérifications habituelles : la glace dans le frigo, l'huile du moteur et la courroie du ventilateur. Tout était normal Il donna machinalement un coup de pied au pneu avant, du côté du chauffeur, puis il s'installa au volant. En quittant le terrain de camping, il tourna à gauche : la ville de Gaspé se trouvait à une distance d'environ cinq kilomètres.

Une côte assez raide l'obligea à rétrograder en troisième, puis en deuxième, et lorsqu'il arriva au sommet, il aperçut la grande fille maigre qui marchait au bord de la route. Elle était en partie dissimulée par un énorme havresac à montants tubulaires, mais il la reconnut tout de suite à ses cheveux très noirs et à ses pieds nus. Il fit exprès de rester en deuxième vitesse plus longtemps qu'il n'était nécessaire et, au grondement du moteur, la fille leva le pouce de la main gauche sans se retourner. Il la dépassa, immobilisa le Volks sur l'accotement de la route et fit clignoter ses feux d'urgence.

La fille ouvrit la portière.

instalația de răcire, uleiul de la motor și cureaua ventilatorului. Așa făcea întotdeauna înainte să pornească la drum. Toate erau în ordine. Din inerție, lovi cu piciorul roata din față, din dreptul șoferului, apoi se urcă la volan. La ieșirea din camping, o luă la stânga. Orașul Gaspé era doar la cinci kilometri.

O pantă cam abruptă îl sili să încetinească. Schimbă într-a treia, apoi într-a doua, iar când ajunsese sus o zări pe fata cea înaltă și slabă mergând pe marginea drumului. Dispăruse aproape cu totul sub un rucsac imens, cu cadru tubular, dar o recunoscă imediat, după picioarele goale și părul foarte negru. Rămase intenționat în viteza a doua mai mult decât era nevoie și, la auzul motorului, tânăra făcu semn cu mâna, fără să se întoarcă. Bărbatul o depăși, trase pe dreapta și porni luminile de avarie.

Fata deschise ușa.

Elle avait un visage osseux, le teint foncé, les yeux très noirs et légèrement bridés. Elle portait une robe blanche en coton.

– Bonjour ! dit-elle.

– Je vais à Gaspé, dit l'homme. C'est pas loin, mais...

Il lui fit signe de monter.

Elle se défit de son havresac et le hissa sur le siège du passager. Le petit chat noir sorti d'une des poches, s'étira et grimpa sur le dossier du siège. Il était tout noir, avec le poil court, et il avait les yeux bleus. Il se mit à explorer le minibus. L'homme plaça le havresac entre les deux sièges. La fille monta dans le Volks, mais elle laissa la portière ouverte. Elle observait le chat et attendait qu'il eût terminé son exploration. Finalement, il vint se coucher sur ses genoux.

– Ça va, dit-elle, et elle ferma la portière.

Après un coup d'œil au rétroviseur, l'homme démarra. Le Volks était très vieux et envahi par la rouille, mais le moteur tournait bien. C'était un moteur rénové. La fille était jeune. L'homme régla le

Avea fața osoasă și smeadă, iar ochii foarte negri și ușor oblici. Purta o rochie albă, de bumbac.

– Bună ziua! zise ea.

– Merg până la Gaspé, răspunse bărbatul. Nu e prea departe, dar dacă doriți...

Îi făcu semn să urce.

Tânăra își scoase rucsacul și îl puse pe scaunul din dreapta șoferului. Pisioul cel negru se iși și el dintr-unul din buzunarele ei, se întinse și sări pe spătarul scaunului. Era negru tot, cu părul scurt și ochii albaștri. Se dădu jos de unde se cocoțase și începu să își vâre boticul prin toate colțurile microbuzului. Bărbatul luă rucsacul și îi făcu loc între cele două scaune. Fata urcă, dar lăsă ușa deschisă. Aștepta ca pisioul să își termine inspecția. Într-un final, el veni și i se cuibări pe genunchi.

– Acum putem pleca, zise ea, trăgând portiera.

După ce aruncă o privire în oglinda retrovizoare, bărbatul porni. Microbuzul era foarte vechi și mâncat de rugină, dar motorul trăgea bine. Fusesse reparat de curând. Fata era tânără. Bărbatul potrivea

chauffage pour qu'elle eût un peu d'air chaud sur les pieds. C'était le début de mai.

– Allez-vous loin? demanda-t-il.

– J'en sais rien, dit-elle. Mais d'abord il faut que j'aïlle au musée de Gaspé. Je connais quelqu'un et je veux lui dire bonjour.

– Moi, je vais à Gaspé, mais je ne sais pas exactement à quel endroit...

Il fit un grand geste dans le vide avec la main droite.

– Je cherche mon frère, dit-il finalement.

Il n'avait pas vu son frère depuis très longtemps : une quinzaine d'années, peut-être vingt, il ne se rappelait pas au juste. La dernière fois qu'il l'avait vu c'était au Mont-Tremblant où ils avaient assisté à une course d'autos. Des Formules Un. Ensuite son frère était parti en voyage. Au début, il envoyait des cartes postales. Il devait se déplacer beaucoup, car les cartes venaient de toutes sortes d'endroits ; il en était arrivé une de Key West et une autre de la baie James. Puis, au bout de quelques années, il avait cessé

încălzirea în așa fel încât să îi vină puțin aer cald pe picioare. Era abia începutul lui mai.

– Mergeți departe? întrebă el.

– Nu știu, răspunse ea. Trebuie să trec pe la muzeul din Gaspé. Cunosc acolo o persoană pe care vreau s-o salut. Pe urmă...

– Și eu mă duc la Gaspé, dar nu știu prea bine unde anume...

Făcu un gest larg cu mâna dreaptă, în gol.

– Îmi caut fratele, spuse el într-un sfârșit.

Nu își mai văzuse fratele de foarte multă vreme: cincisprezece ani, poate chiar douăzeci, nu își mai aducea bine aminte. Ultima oară îl întâlnește la Mont-Tremblant, unde urmărișeră împreună o cursă de Formula 1. După aceea, fratele său plecase într-o călătorie lungă. La început, îi trimitea vederi. Călătoria pesemne mult, căci acestea veneau te miri de unde; primise una chiar din Key West și alta din golful James. Apoi, după câțiva ani, încetase să mai scrie. Nu mai dăduse nici un semn de viață. Ultima vedere era de-a dreptul ciudată și fusese

d'écrire. Il n'avait plus jamais donné signe de vie. La dernière carte postale était vraiment bizarre et le timbre avait été oblitéré a Gaspé.

– Regardez dans le coffre à gants, dit-il. La fille prit la carte postale et l'examina. L'homme l'observait du coin de l'œil pour voir sa réaction. La carte montrait un paysage typique de la Gaspésie : un petit village de pêcheurs au creux d'une anse; le texte qui se trouvait à l'endos était tout à fait illisible à l'exception de la signature: *Ton frère Théo*.

– C'est une écriture ancienne, évidemment, dit la fille.

– Évidemment, dit l'homme en retenant son souffle.

– Les textes anciens sont toujours difficiles à lire, dit-elle très posément. Votre frère Théo, c'était un historien ou quelque chose du genre?

– Il a fait des études en histoire, mais il n'a jamais travaillé dans ce domaine-là. Ni dans un autre domaine. Il n'aimait pas travailler. Ce qu'il aimait, c'étaient les voyages, les autos. Il faisait des petites jobs et quand il avait un peu

expédiatâ din Gaspé.

– Căutați în torpedo, zise el.

Fata luă vederea cu pricina și se uită la ea cu atenție. Bărbatul o privea cu coada ochiului, curios de reacția ei. Vederea înfățișa un peisaj tipic din Gaspésie: un sătuc de pescari adăpostit într-un mic golf; textul de pe verso era imposibil de descifrat, cu excepția semnăturii: *fratele tău, Théo*.

– E un scris vechi, asta e clar.

– Da, e evident, aprobă bărbatul, ținându-și răsuflarea.

– Textele vechi sunt întotdeauna greu de tâlmăcit, continuă ea pe un ton foarte chibzuit. Fratele dumneavoastră e cumva istoric sau ceva de genul ăsta?

– A studiat într-adevăr istoria, dar n-a lucrat niciodată în acest domeniu. În nici un alt domeniu, de altfel. Nu-i plăcea să muncească. Îi plăceau în schimb mașinile și călătoriile. Muncea ici-colo, treburi mărunte, iar când strângea ceva bani, pleca în

d'argent, il partait en voyage.

La fille eut un léger sourire.

– Et physiquement, comment était-il?

– Le contraire de moi : il était grand, un mètre quatre-vingt-dix, les cheveux... noirs comme vous et il ne se cassait pas la tête pour rien.

– Mais pourquoi le cherchez-vous *maintenant*, si c'est pas indiscret? Après tout, la carte postale est très vieille...

– C'est vrai. J'avais mis la carte dans un livre et je l'avais oubliée. Je veux dire : je ne me souvenais plus dans quel livre elle était.

Il réfléchit un moment.

– Évidemment, ça ne répond pas à votre question.

– Vous n'êtes pas obligé.

– Bien sûr...

L'homme conduisait le Volks très lentement en troisième vitesse. De temps en temps il regardait dans le rétroviseur pour voir si quelqu'un s'impatientait derrière lui. Il n'y avait personne. Tout de même, il finit par s'arrêter au bord de la route et coupa le

călătorie.

Fata surâse ușor.

– Cum arată?

– Întocmai opusul meu: înalt, un metru nouăzeci, părul... negru ca al dumneavoastră și nu-și prea bate capul cu nimic.

– Dar de ce-l căutați tocmai *acum*, dacă nu sunt indiscretă? La urma urmei, vederea e foarte veche...

– Așa e. Doar că am pus-o într-o carte și am uitat de ea. Adică, mai bine zis, am uitat în ce carte am pus-o.

Apoi, după ce se mai gândi:

– Evident, acesta nu e un răspuns la întrebarea dumneavoastră...

– Nu sunteți obligat să răspundeți.

– Bineînțeles...

Bărbatul conducea foarte încet, cu a treia. Din când în când, se uita înapoi, să vadă dacă nu cumva cineva își pierde răbdarea în spatele lui. Dar nu era nimeni. Totuși, trase pe dreapta și scoase cheia din contact.

contact.

– J’ai eu quarante ans la semaine dernière et... Il secoua la tête.

– Mais non, c’est pas une question d’âge... Il y a des jours où vous avez l’impression que tout s’écroule... en vous et autour de vous, dit-il en cherchant ses mots. Alors vous vous demandez a quoi vous allez pouvoir vous raccrocher. J’ai pensé à mon frère. C’était mon plus grand chum autrefois. Je me suis demandé pourquoi il ne donnait plus de ses nouvelles et j’ai cherché la dernière carte qu’il m’avait envoyée. Finalement je l’ai retrouvée. Elle était dans un livre à couverture dorée qui s’appelle *The Golden Dream*. Un livre de Walker Chapman. Avez-vous lu ça?

– Non, dit la fille.

– En tout cas, c’est là que j’ai retrouvé la carte. Et comme elle avait été postée à Gaspé, même si ça fait longtemps...

– Je comprends.

– Aujourd’hui, je me sens vieux et ridicule.

La fille se remit à examiner la carte postale. Elle caressait

– Tocmai am împlinit patruzeci de ani săptămâna trecută și... Clătină din cap.

– Dar nu, nu vârsta e de vină... Sunt zile când ți se pare că totul se năruie, înăuntrul și în jurul tău, urmă el căutându-și cuvintele. În astfel de momente, te întrebi de ce te-ai putea agăța... M-am gândit la fratele meu. Pe vremuri era cel mai bun prieten al meu. M-am întrebat cum se face că nu mi-a mai dat nici un semn de viață și atunci am căutat ultima vedere de la el. În cele din urmă, am găsit-o. Era într-o carte cu coperti aurite, intitulată *Visul de aur*. O carte de Walker Chapman. Ați citit-o?

– Nu, zise fata.

– În orice caz, continuă el, acolo am găsit-o. Iar cum fusese trimisă din Gaspé, măcar că a trecut atâta vreme de atunci...

– Înțeleg.

– Dar azi mă simt bătrân și ridicol.

În timp ce mângâia alene căpșorul pisoiului adormit pe

distraitement la tête du petit chat qui dormait sur ses genoux.

— Vous vous appelez Jack? dit-elle en lisant le nom et l'adresse qui figuraient à la droite du texte.

— C'est comme ça que mon frère m'appelait. Quand on était petits, on se donnait des noms anglais et on trouvait que ça faisait beaucoup mieux!

— Moi, les gens m'appellent la Grande Sauterelle. Il paraît que c'est à cause de mes jambes qui sont trop longues.

Elle releva sa robe jusqu'aux cuisses pour lui montrer. Ses jambes étaient vraiment très longues et très maigres. Ensuite elle se replongea dans l'étude de la carte postale.

— On dirait que le dernier mot c'est *croix*, dit-elle.

Elle lui donna la carte.

— Vous avez peut-être raison, dit-il, mais ça ne pourrait pas être *voix*?

— Non.

— Pourquoi?

— Parce qu'il y a cinq lettres.

Il se mit à rire et elle le regarda sans comprendre.

genunchii ei, fata întorcea vederea pe toate părțile.

— Vă cheamă Jack? întrebă ea citind numele și adresa care apăreau la destinatar.

— Așa îmi spunea fratele meu. Când eram mici, ne puneam unul altuia nume englezești, care ni se păreau mult mai interesante decât ale noastre!

— Mie mi se spune Lăcusta Picioroangă¹. Din cauza picioarelor, prea lungi, se pare.

Își ridică rochia până pe coapse, pentru ca bărbatul să se poată convinge. Avea într-adevăr picioare foarte lungi și subțiri. Apoi se cufundă iarăși în examinarea vederii.

— S-ar părea că ultimul cuvânt e *cruce*, zise ea.

Îi dădu vederea.

— Se poate, dar de ce nu *voce*?

— Nu cred.

— De ce?

— Pentru că sunt cinci litere.

El începu să râdă, la care ea îl privi nedumerită.

¹ *La Grande Sauterelle*, dans l'original (n. tr.).